

**แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง
ปี พ.ศ. 2554 - 2556**

สารบัญ

	หน้า
• บทสรุปสาระสำคัญ	1
• ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป	8
• การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมและศักยภาพการพัฒนา	13
• ด้านเศรษฐกิจ	13
• ด้านอุตสาหกรรม	18
• ด้านสังคม	20
• ปัจจัยแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis)	22
• ปัญหาและความต้องการของประชาชน	24
• สถานะปัจจุบันของการพัฒนา	24
• แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาในอนาคต	25
• ศักยภาพของการพัฒนา	25
• ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	27
• กรอบแนวคิดการพัฒนา	28
• ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด	29
• แบบ กจ. 1	35

สรุปสาระสำคัญ

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง พ.ศ. 2554 - 2556

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน(ฉบับที่ 7) พ.ศ.2550 มาตรา 53/1 และมาตรา 53/2 บัญญัติให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้สอดคล้องกับ แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับชาติและตอบสนองความต้องการของประชาชน ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2552 เห็นชอบตามข้อเสนอของคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ มีคุณภาพและสอดคล้องกับศักยภาพและทิศทางการพัฒนาในอนาคตและความต้องการของประชาชน ในกรณีนี้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางจึงได้ดำเนินการทบทวนและจัดทำกรอบยุทธศาสตร์แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง พ.ศ. 2554 - 2556 ขึ้น ซึ่งสรุปสาระสำคัญดังนี้

1. แนวคิด

ยึดการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันบนพื้นฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและความสมดุลระหว่างการพัฒนาและการรักษาป้องกันผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายใต้ “ผลประโยชน์ของประชาชนในกลุ่มจังหวัด” เป็นหลัก โดยการเชื่อมโยงมิติของการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลง ศักยภาพและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ภายใต้ความร่วมมือของทุกภาคีการพัฒนาในกลุ่มจังหวัด

2. หลักการ

- (1) ยึดความสอดคล้องระหว่างบริบทของการเปลี่ยนแปลง นโยบายของรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาภาคและกลุ่มจังหวัดกับศักยภาพและความต้องการของประชาชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัด
- (2) เน้นการทำงานบูรณาการแบบเครือข่ายร่วมกันของทุกภาคส่วนรวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
- (3) เน้นคุณภาพและความเชื่อมโยงสอดคล้องของการพัฒนาระหว่างวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์และมาตรการ

3. สถานะปัจจุบันและแนวโน้มของการพัฒนา

3.1 สถานะการพัฒนาปัจจุบัน

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม และร้อยเอ็ด รวม 4 จังหวัด มีพื้นที่รวม 19,639,918 ไร่ ประชากรรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 จำนวน 4,978,750 คน ซึ่งส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพภาคการเกษตรเป็นหลัก โดยมีพื้นที่การเกษตรจำนวน 12,673,091 ไร่ พืชหลักที่สำคัญได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด ส่งผลให้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางเป็นฐานการผลิตภาคเกษตรที่สำคัญของประเทศในลำดับต้นจาก 18 กลุ่มจังหวัดทั่วประเทศ ในส่วนการผลิตของภาคอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมแปรรูป การเกษตร และภาคการค้า การบริการและการลงทุนมีความโดดเด่นและมีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปกับการกระจายสินค้าโดยผ่านเส้นทางรถไฟ และรถยนต์ โดยอาศัยถนนมิตรภาพและถนนระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก – ตะวันตก (East - West Economic Corridor) เป็นเส้นทางหลัก โดยมีจังหวัดขอนแก่นเป็นศูนย์กลาง ซึ่งจากสถานะการผลิตทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม การค้า การบริการ ดังกล่าว ทำให้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางเป็นกลุ่มจังหวัดที่มีเศรษฐกิจขยายตัวสูงที่สุดของภาคฯ ในช่วงปี 2545 – 2549

อย่างไรก็ตามกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ยังมีปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนต่อการพัฒนาหลายประการ โดยเฉพาะด้านปัจจัยพื้นฐานการผลิตภาคเกษตร เช่น การบริหารจัดการน้ำที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ปัญหาด้านคุณภาพของดินที่ใช้ในการเพาะปลูก ขาดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ในการผลิต รวมทั้งมีการใช้ปุ๋ยเคมี ทำให้ต้นทุนการผลิตต่อไร่สูงกว่ารายรับ เกษตรกรขาดความรู้ในการทำเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) รวมทั้งแนวโน้มของแรงงานภาคเกษตรที่ลดลง อันเนื่องมาจากปัญหาการทำเกษตรไม่ประสบผลสำเร็จ ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ภาคการผลิตสาขาอื่นๆ มากขึ้น ซึ่งสถานะปัจจุบันของการพัฒนารูปดังนี้

1. ระบบการผลิตภาคเกษตรยังมีลักษณะทำมากแต่ได้ผลล้นน้อย (More for Less) เนื่องจากยังมีปัจจัยเสี่ยง ทั้งในด้านของปัจจัยโครงสร้างการผลิต คุณภาพการผลิตและระบบการตลาดที่ยังมีความผันผวนตามสถานะของระบบเศรษฐกิจทั้งภายในและนอกประเทศ
2. ความไม่พร้อมของปัจจัยสนับสนุนต่อการส่งเสริมการลงทุนทั้งในด้านของโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบ Logistic ที่ยังไม่สะดวกและครอบคลุมด้านทักษะฝีมือแรงงาน จำนวนแรงงาน
3. งบประมาณเพื่อการพัฒนายังมีข้อจำกัดที่จะนำมาใช้ในการพัฒนากลุ่มจังหวัด และจังหวัด

3.2 การเปลี่ยนแปลงในอนาคต

ในการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางที่จะทำให้ไปสู่เป้าหมายนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงบริบทของการเปลี่ยนแปลงที่จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาควบคู่กับการใช้ศักยภาพ ซึ่งบริบทการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ สรุปดังนี้

3.2.1 การรวมตัวของประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคของโลกทำให้จำนวนประชากร ซึ่งเป็นตลาดการบริโภคมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการบริโภคอาหาร และสินค้าอื่นๆ

3.2.2 การเปลี่ยนแปลงด้านประชากร ซึ่งมีแนวโน้มจำนวนเพิ่มขึ้น รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุ ทำให้เกิดความต้องการในการบริโภคสินค้าเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสินค้าอาหารปลอดภัยและสินค้าสำเร็จรูปอื่นๆ ที่ทำให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว

3.2.3 ผลกระทบของปัญหาภาวะโลกร้อน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลกระทบต่อประชากรทั้งในด้านของสุขภาพและการผลิตสินค้า โดยเฉพาะสินค้าภาคเกษตรเกิดการขาดแคลน อันเนื่องจากปัญหาภัยธรรมชาติ เช่น ปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วม เป็นต้น

3.2.4 ความต้องการความมั่นคงด้านอาหาร และพลังงาน อันเนื่องมาจากปัญหาการขยายตัวของจำนวนประชากร การเติบโตของระบบเศรษฐกิจ และปัญหาสภาวะการเปลี่ยนแปลง ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง พ.ศ. 2554 - 2556

4.1 ศักยภาพการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางมีศักยภาพที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชากรในกลุ่มจังหวัดที่สำคัญได้แก่

(1) การพัฒนาด้านอุตสาหกรรม การค้าและบริการ

(2) การพัฒนาด้านการผลิตการเกษตร โดยเฉพาะ ข้าว อ้อย และมันสำปะหลัง

(3) การพัฒนาอุตสาหกรรมพลังงานทดแทน (Ethanol) เนื่องจากเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบที่สำคัญ คือ อ้อยและมันสำปะหลัง และมีการขอตั้งโรงงานผลิต (Ethanol) เป็นจำนวนมาก

(4) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยผ่านสถาบันการศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และผู้ประกอบการ หรือโรงงานอุตสาหกรรม

(5) การพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและแหล่งโบราณคดียุคก่อนประวัติศาสตร์

4.2 แนวคิดและเป้าหมายพัฒนากลุ่มจังหวัด

ภายใต้การวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางผนวกกับการวิเคราะห์สภาวะการพัฒนาปัจจุบันและแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาในอนาคต คณะกรรมการการบริหารงานกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (ก.บ.ก.) จึงได้กำหนดเป้าหมายของการพัฒนากลุ่มจังหวัด โดย “ใช้จุดแข็งจากการเป็นพื้นที่ที่เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรสำคัญ (ข้าว อ้อย และมันสำปะหลัง) เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนากลุ่มจังหวัดเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันและนำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดการลงทุนจากภาคเอกชนและสร้างรายได้ให้กับกลุ่มจังหวัดด้วยการสร้างความแข็งแกร่งให้กับภาคเกษตร” ดังนี้

1) สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการผลิตภาคเกษตร

2) เชื่อมโยงผลผลิตภาคเกษตรกับภาคอุตสาหกรรมเพื่อการแปรรูปสินค้าเกษตรพืชอาหารและพลังงานทดแทน อย่างไรก็ตามในการพัฒนา

ภายใต้แนวความคิดและเป้าหมายดังกล่าว จำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับผลของการพัฒนา ดังนี้

1) การรักษาความสมดุลระหว่างการผลิตพืชอาหารและพืชพลังงาน

2) การป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3) การกระจายผลการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับแต่ละจังหวัดในกลุ่มจังหวัดอย่างเท่าเทียมกัน

4.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

4.3.1 วิสัยทัศน์

“เป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมแปรรูปพืชอาหารและพลังงานทดแทน”

4.3.2 เป้าหมาย (เป้าประสงค์)

- (1) สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการเกษตร
- (2) เพิ่มการลงทุนของภาคเอกชนในอุตสาหกรรมการเกษตร

4.3.3 ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1) พัฒนามาตรฐานและประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตร

- เป้าประสงค์

- เพิ่มประสิทธิภาพระบบการผลิตภาคเกษตร
- สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตด้านการเกษตร
- สร้างความสมดุลระหว่างการผลิตพืชอาหารและพืชพลังงานทดแทน

- กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา โดยการพัฒนาปัจจัยและโครงสร้างพื้นฐานของระบบการผลิต ได้แก่ การบริหารจัดการ

ระบบน้ำเพื่อการเกษตร การวิจัย/พัฒนาและส่งเสริมการใช้พันธุ์ดี การปรับปรุงโครงสร้างและการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของสภาพดินควบคู่กับการสนับสนุนการพัฒนามาตรฐานการผลิตภาคเกษตรที่ดีและเหมาะสม(GAP) ภายใต้ระบบการกำหนดเขตพื้นที่ (Zoning) เพื่อส่งเสริมการผลิต

2) สร้างความพร้อมในการส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร

- เป้าประสงค์

- เพื่อพัฒนากลุ่มจังหวัดให้เป็นพื้นที่ที่น่าลงทุนด้านอุตสาหกรรม

- กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา โดยการพัฒนาปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการลงทุน เช่น ระบบ Logistic ระบบคลัง

สินค้าเกษตร (ไซโล) ฯลฯ การพัฒนาฝีมือแรงงานที่จำเป็นต่อการลงทุนควบคู่ไปกับการสร้างผู้ประกอบการใหม่และการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการเดิม รวมถึงการสร้างความพร้อมด้านวัตถุดิบที่จำเป็นต่อการลงทุนของภาคอุตสาหกรรม

3) พัฒนาระบบบริหารจัดการการพัฒนากลุ่มจังหวัด

- เป้าประสงค์

- เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเชิงบูรณาการของกลุ่มจังหวัด

- กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา โดยการปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารและการประสานงานของสำนักบริหารยุทธศาสตร์

กลุ่มจังหวัด การปรับปรุงและพัฒนาระบบสนับสนุนการบริหาร เช่น ระบบข้อมูลเพื่อการวางแผน ระบบการติดตามและประเมินผล การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหาร และการพัฒนาบุคลากร

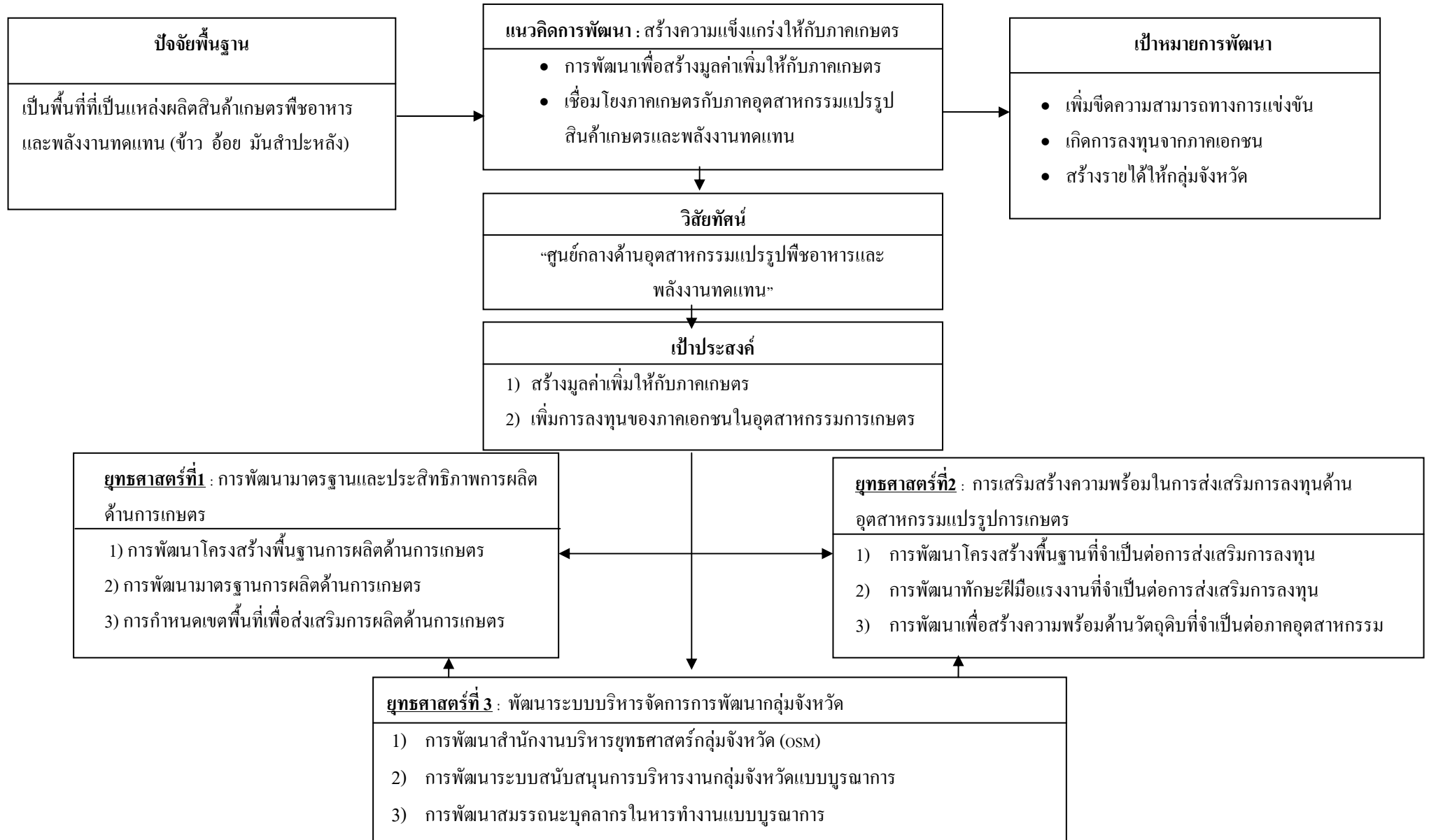
5. ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการพัฒนา

5.1 การให้ความสำคัญกับทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดของจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

5.2 ความร่วมมือของบุคลากรและภาคีการพัฒนาของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดในการปฏิบัติงานในรูปแบบเครือข่ายการบูรณาการ

5.3 การสนับสนุนจากภาครัฐทั้งในเชิงของนโยบายและงบประมาณเพื่อการพัฒนา

สรุปกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง พ.ศ. 2554-2556

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

1.1) ที่ตั้งและอาณาเขต

กลุ่มจังหวัดตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง มีที่ตั้งอยู่ตอนกลางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วยจังหวัดในกลุ่ม รวม 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด มีอาณาเขต ดังนี้

1) ทิศเหนือ	ติดต่อกับ จังหวัดสกลนคร อุดรธานี หนองบัวลำภู และจังหวัดเลย
2) ทิศใต้	ติดต่อกับ จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ และจังหวัดศรีสะเกษ
3) ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ จังหวัดยโสธร และจังหวัดมุกดาหาร
4) ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดเพชรบูรณ์

1.2) ขนาดและลักษณะของพื้นที่

● ลักษณะสภาพโดยทั่วไปของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางจะเป็นที่ราบจากทิศตะวันตกไปสู่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือมีภูเขาเตี้ยสลับอยู่ทางตอนเหนือของจังหวัดร้อยเอ็ดและกาฬสินธุ์ ได้แก่ เทือกเขาภูพาน และทางทิศตะวันตกของจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ เทือกเขาภูเก้า – ภูพานคำ เทือกเขาเขตอุทยานน้ำหนาวจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีพื้นที่ของกลุ่มจังหวัด รวม 31,423 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 19,639,918 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.6 ของพื้นที่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแต่ละจังหวัดมีพื้นที่ ดังนี้

- จังหวัดกาฬสินธุ์	มีพื้นที่ 6,947 ตารางกิโลเมตร (4,341,716 ไร่)
- จังหวัดขอนแก่น	มีพื้นที่ 10,886 ตารางกิโลเมตร (6,803,774 ไร่)

- จังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่ 5,228 ตารางกิโลเมตร (3,307,302 ไร่)
- จังหวัดร้อยเอ็ด มีพื้นที่ 8,299 ตารางกิโลเมตร (5,187,156 ไร่)
- การใช้ประโยชน์ของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ดังนี้
 - (1) พื้นที่ถือครอง/ ที่มีกรรมสิทธิ์ จำนวน 12,673,091 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 64.5 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด โดยเป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน จำนวน 10,622,995 ไร่ และในเขตชลประทาน จำนวน 2,050,096 ไร่ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 83.2 และ 16.8 ของพื้นที่ถือครองตามลำดับ
 - (2) พื้นที่ป่าไม้ จำนวน 1,759,626 ไร่ (ร้อยละ 8.9 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด)
 - (3) พื้นที่สาธารณประโยชน์ และอื่นๆ จำนวน 5,207,201 ไร่ (ร้อยละ 26.6 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด)

1.3) ประชากรและเขตการปกครอง

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง มีประชากร รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 จำนวน 4,978,750 คน กระจายอยู่ในเขตการปกครองท้องที่ 77 อำเภอ 662 ตำบล 8,303 หมู่บ้าน ดังนี้

จังหวัด	ประชากร	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน
จ.กาฬสินธุ์	978,750	18	135	1,584
จ.ขอนแก่น	1,756,101	26	202	2,331
จ.มหาสารคาม	936,854	13	133	1,944
จ.ร้อยเอ็ด	1,307,212	20	192	2,444

1.4)

แหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

- (1) แหล่งน้ำผิวดิน ประกอบด้วย เขื่อนอุบลรัตน์จังหวัดขอนแก่น เขื่อนลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ แม่น้ำสำคัญๆ เช่น แม่น้ำชี แม่น้ำมูล แม่น้ำยัง แม่น้ำพอง แม่น้ำเซิน
- (2) ทรัพยากรป่าไม้ โดยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง มีพื้นที่ป่าไม้ รวม 1,759,626 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.9 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ

จังหวัด	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ป่า (ไร่)	ร้อยละ
จ.กาฬสินธุ์	4,341,716	519,000	11.9
จ.ขอนแก่น	6,803,744	769,438	11.3
จ.มหาสารคาม	3,307,302	138,625	4.2
จ.ร้อยเอ็ด	5,187,156	332,563	6.4
รวม	19,639,918	1,759,626	8.9

(3) แร่ธาตุ ที่สำคัญ ได้แก่ แร่โพแทส กาลีอหิน และปิโตรเลียม

(4) ดิน สภาพดิน ส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ขาดความอุดมสมบูรณ์ และมีสภาพเป็นดินเค็ม

1.5)

แหล่งท่องเที่ยว

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ถึงแม้จะไม่มีมีความโดดเด่นด้านแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในความสนใจของนักท่องเที่ยวมากนัก แต่ก็มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่งทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณคดี ตลอดจนวัฒนธรรมและวิถีชีวิตดังนี้

(1) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ เขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น เขื่อนลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ บึงเกลือ จังหวัดร้อยเอ็ด อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน และภูเก้า – ภูพานคำ จังหวัดขอนแก่น อุทยานแห่งชาติภูพาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ป่าดงลำพัน และวนอุทยานโกสัมพี จังหวัดมหาสารคาม อุทยานแห่งชาติผาน้ำย้อย จ.ร้อยเอ็ด

(2) โบราณสถาน/ โบราณคดี ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานไดโนเสาร์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่อุทยานแห่งชาติภูเวียง อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น และภูคุ้มข้าว อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ แหล่งโบราณสถานเมืองฟ้าแดดสูงยาง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โบราณสถานเมืองนครจำปาศรี อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม แหล่งโบราณสถานเมืองสาเกตนคร จังหวัดร้อยเอ็ด

(3) ศาสนา/ วัฒนธรรม เช่น พระมหาธาตุเจดีย์ชัยมงคล จังหวัดร้อยเอ็ด พระธาตุนาคู อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม พระธาตุขามแก่น อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

1.6

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ที่สำคัญประกอบด้วย

(1) การคมนาคม

● **ทางบก** ใช้สำหรับการเดินทางของประชาชนและขนส่งสินค้า โดยมีเส้นทางสำคัญๆ ได้แก่ ทางรถไฟตามแนวถนนมิตรภาพจากกรุงเทพ – หนองคาย และทางรถยนต์ โดยผ่านเส้นทางสำคัญๆ ได้แก่ ถนนมิตรภาพ ถนนระเบียบเศรษฐกิจตะวันออก – ตะวันตก (East – West Economic Corridor)

● **ทางอากาศ** ส่วนใหญ่ จะใช้สำหรับการเดินทางของประชาชน โดยมีท่าอากาศยาน 2 แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานขอนแก่น และท่าอากาศยานร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

(2) **พลังงาน** กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ถือเป็นแหล่งผลิตพลังงานไฟฟ้าที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเป็นที่ตั้งของแหล่งผลิตพลังงานไฟฟ้า 2 แห่ง ได้แก่ โรงงานผลิตพลังน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ และโรงงานผลิตไฟฟ้าพลังงานความร้อนน้ำพอง

1.7

อื่นๆ

ที่สำคัญ ได้แก่

- เป็นที่ตั้งของหน่วยงาน ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทย (E- Saan Software Park) และสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์กรมมหาชน) หรือ (SIPA)
- มีความพร้อมด้านบริการทั้งด้านสุขภาพ การประชุม/สัมมนา และการบริการท่องเที่ยว
- มีความพร้อมของส่วนราชการในด้านการบริหาร การค้าและการลงทุน เช่น สำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BOI) สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 5 ธนาคารแห่งประเทศไทยสาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 6 กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นต้น
- มีความพร้อมในด้านการศึกษา โดยเฉพาะระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชนเปิดการเรียนการสอนหลายแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยรามคำแหงวิทยาลัยเขตบ้านไผ่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ร้อยเอ็ด และกาฬสินธุ์ เป็นต้น

2.

การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมและศักยภาพของการพัฒนาภูมิภาคจังหวัด

2.1

ด้านเศรษฐกิจ

2.1.1

ภาพรวมเศรษฐกิจ

● เศรษฐกิจหลักของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง เมื่อพิจารณาจากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมปี 2551 ซึ่งมีมูลค่า 260,648 ล้านบาท พบว่าโครงสร้างเศรษฐกิจหลักมาจากการผลิตในสาขาการค้า/การบริการ อุตสาหกรรม การเกษตรและการท่องเที่ยว เป็นหลัก โดยมีจังหวัดขอนแก่นเป็นศูนย์กลางของการผลิตในสาขาการค้า/การบริการ และสาขาอุตสาหกรรม สำหรับการผลิตในสาขาภาคเกษตรจะมีการผลิตในทุกจังหวัดโดยจังหวัดขอนแก่นมีมูลค่าการผลิตสูงสุด รองลงมาได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดมหาสารคาม โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีเท่ากับ 52,352 บาท

จังหวัด	การค้า/การบริการ	อุตสาหกรรม	เกษตร	ท่องเที่ยว	มูลค่า	รายได้/คน
จ.กาฬสินธุ์	14,731	6,685	9,805	279	40,782	40,769
จ.ขอนแก่น	42,731	50,690	15,425	3,141	135,363	72,172
จ.มหาสารคาม	14,611	4,485	5,894	208	34,939	34,206
จ.ร้อยเอ็ด	20,562	7,490	7,654	239	49,564	36,702
รวม	92,635	69,350	38,778	3,867	260,648	52,352

2.1.2

เศรษฐกิจสาขาหลักที่สำคัญ

(1) สาขาเกษตรกรรม

❖ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง มีพื้นที่ทำการเกษตรตามพื้นที่ถือครอง จำนวน 12,673,091 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 64.5 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด ไร่ทำนา จำนวน 9,039,165 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 71.3 ของพื้นที่ทำการเกษตร และทำไร่ 2,105,105 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.7 โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรในเขตชลประทาน จำนวน 2,050,096 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.1 ของพื้นที่การเกษตร

❖ พืชหลักสำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ประกอบด้วย ข้าว โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิ อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง ซึ่งสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้สรุปผลผลิตระหว่างปี 2550 – 2552 ดังนี้

● ข้าวนาปี มีพื้นที่ปลูกเฉลี่ยต่อปีประมาณ 7.9 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 63.04 ของพื้นที่ถือครอง ผลผลิตรวมเฉลี่ยต่อปีประมาณ 2.5 ล้านตัน และมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีประมาณ 318 ก.ก./ไร่ โดยจังหวัดร้อยเอ็ดใช้พื้นที่ปลูกมากที่สุด (2.5 ล้านไร่) รองลงมาได้แก่จังหวัดขอนแก่น (2.2 ล้านไร่) จังหวัดมหาสารคาม (1.8 ล้านไร่) และจังหวัดกาฬสินธุ์ (1.3 ล้านไร่) ตามลำดับ ในส่วนของผลผลิตข้าวนาปีมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด (0.8 ล้านตัน) รองลงมาได้แก่ จังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม และกาฬสินธุ์ โดยมีผลผลิตรวมเท่ากับ 0.6 , 0.5 และ 0.46 ล้านตัน

สถิติภาพรวมการปลูกข้าวนาปีของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

ปี	พื้นที่ปลูกรวม (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (ก.ก.)
2550	7,958,441	2,570,748	323
2551	8,021,627	2,510,398	313
2552	7,988,558	2,546,655	319
เฉลี่ย/ปี	7,989,542	2,542,600	318

สถิติการปลูกข้าวในปีของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

ปี	กาฬสินธุ์			ขอนแก่น			มหาสารคาม			ร้อยเอ็ด		
	พ.ท.ปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิตรวม (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อ ไร่ (ก.ก.)	พ.ท.ปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิตรวม (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อ ไร่ (ก.ก.)	พ.ท.ปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิตรวม (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อ ไร่ (ก.ก.)	พ.ท.ปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิตรวม (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อ ไร่ (ก.ก.)
2550	1.287	.4662	386	2.282	.6962	338	1.804	.5831	350	2.583	.8250	354
2551	1.309	.4593	351	2.313	.6787	293	1.813	.5669	313	2.584	.8053	312
2552	1.309	.4685	358	2.296	.6820	297	1.812	.5815	321	2.569	.8145	317
เฉลี่ย/ปี	1.302	.4646	365	2.297	.6856	309	1.809	.5771	328	2.568	.8149	327

- อ้อย ใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ยปีละ 755,522 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.9 ของพื้นที่ถือครอง (12,673,091 ไร่)

ได้ผลผลิตรวมเฉลี่ยต่อปีประมาณ 8,436,600 ตัน โดยมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ปีละประมาณ 10,919 กิโลกรัม แหล่งปลูกที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น และกาฬสินธุ์ โดยมีผลผลิตเฉลี่ยต่อปี เท่ากับ 5.08 และ 2.88 ล้านตัน

สถิติภาพรวมการปลูกอ้อยของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

ปี	พื้นที่ปลูกรวม (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (ก.ก.)
2550	769,419	8,255,550	10,562
2551	803,003	9,287,208	11,278
2552	694,145	7,767,043	10,919
เฉลี่ย/ปี	755,522	8,436,600	10,919

สถิติการปลูกอ้อยของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ระหว่าง ปี 2550-2552

ปี	กาฬสินธุ์			ขอนแก่น			มหาสารคาม			ร้อยเอ็ด		
	พ.ท.ปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิตรวม (ล้านตัน)	เฉลี่ยต่อไร่ (ก.ก.)	พ.ท.ปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิตรวม (ล้านตัน)	เฉลี่ยต่อไร่ (ก.ก.)	พ.ท.ปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิตรวม (ล้านตัน)	เฉลี่ยต่อไร่ (ก.ก.)	พ.ท.ปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิตรวม (ล้านตัน)	เฉลี่ยต่อไร่ (ก.ก.)
2550	.2567	2.737	10,662	.4665	5.053	10,833	.0312	.3136	10,024	.0148	.1508	10,730
2551	.2721	3.122	11,474	.4826	5.662	11,731	.0326	.3881	10,344	.0155	.1645	11,566
2552	.2511	2.785	11,088	.4003	4.530	11,315	.0280	.2956	10,549	.0145	.1562	10,725
เฉลี่ย/ปี	.2560	2.881	11,074	.4498	5.081	11,293	.0306	.3324	10,305	.0150	.01571	11,007

● มันสำปะหลัง มีพื้นที่ปลูกเฉลี่ยปีละประมาณ 746,980 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.89 ของพื้นที่
ถือครอง (12,673,091 ไร่) มีผลผลิตรวมเฉลี่ยปีละ 2,509,857 ตัน โดยมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีประมาณ 3,357 กิโลกรัม แหล่งผลิตสำคัญ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์
ขอนแก่น และมหาสารคาม ตามลำดับ

สถิติภาพรวมการปลูกมันสำปะหลังของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

ปี	พื้นที่ปลูกรวม (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (ก.ก.)
2550	738,278	2,532,998	3,431
2551	733,488	2,308,375	3,147
2552	769,176	2,688,199	3,495
เฉลี่ย/ปี	746,980	2,509,857	3,357

สถิติการปลูกมันสำปะหลังของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ระหว่างปี 2550-2552

ปี	กาฬสินธุ์			ขอนแก่น			มหาสารคาม			ร้อยเอ็ด		
	พ.ท.ปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิตรวม (ล้านตัน)	เฉลี่ยต่อไร่ (ก.ก.)	พ.ท.ปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิตรวม (ล้านตัน)	เฉลี่ยต่อไร่ (ก.ก.)	พ.ท.ปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิตรวม (ล้านตัน)	เฉลี่ยต่อไร่ (ก.ก.)	พ.ท.ปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิตรวม (ล้านตัน)	เฉลี่ยต่อไร่ (ก.ก.)
2550	.2742	.9896	3,735	.2241	.7790	3,663	.1296	.4058	3,354	.1102	.3585	3,403
2551	.2805	.9243	3,295	.2256	.6718	2,977	.1230	.3778	3,070	.1042	.3344	3,209
2552	.3021	1.1394	3,771	.2420	.7901	3,264	.1217	.4084	3,356	.1032	.3501	3,392
เฉลี่ย/ปี	.2856	1.0177	3,600	.2305	.7469	3,301	.1247	.3973	3,260	.1058	.3476	3,334

❖ ปัจจัยเสี่ยงการผลิตภาคเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง พบว่ามีปัจจัยเสี่ยง

ที่สำคัญ ได้แก่

- แนวโน้มการลดลงของแรงงานภาคเกษตรอันเนื่องความไม่แน่นอนของระบบการผลิตที่ต้องการอาศัยภาวะธรรมชาติเป็นหลัก
- ความผันผวนของภาวะเศรษฐกิจทั้งในและนอกประเทศ ส่งผลให้ระบบการตลาด และราคาของผลผลิตขาดเสถียรภาพ
- ผลกระทบจากปัญหาภัยธรรมชาติและสภาวะโลกร้อน

2.

ด้านอุตสาหกรรม

การผลิตสาขาอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางจะประกอบด้วย อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและอุตสาหกรรมด้านชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ยานยนต์และการผลิตสินค้าอื่นๆ โดยมีจังหวัดขอนแก่นเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมหลักของกลุ่มจังหวัด และมีอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ข้าว อ้อย และมันสำปะหลัง ซึ่งเป็นพืชหลักสำคัญดังนี้

- ข้าว (โรงสีขนาดเล็ก/กลาง/ใหญ่) จำนวน 9,639 ราย
- มันสำปะหลัง จำนวน 287 ราย
- โรงงานน้ำตาล จำนวน 5 แห่ง
- โรงงานผลิตเอทานอล จำนวน 2 แห่ง

2.1.3

แรงงาน

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางมีกำลังแรงงานรวมในปี 2551 จำนวน 2,794,093 คน มีงานทำจำนวน 2,750,830 คน คิดเป็นร้อยละ 99 ของจำนวนแรงงานและเป็นผู้ยังไม่มียังไม่มีงานทำ จำนวน 29,092 คน คิดเป็นร้อยละ 1 โดยเป็นผู้ว่างงาน จำนวน 14,921 คน (ร้อยละ 0.51 ของผู้ยังไม่มียังไม่มีงานทำ) และรอฤดูกาลจำนวน 14,171 คน (คิดเป็นร้อยละ 0.49 ของผู้ยังไม่มียังไม่มีงานทำ) ดังนี้

- จำนวนแรงงานรวม 2,794,093 คน
- มีงานทำ 2,750,830 คน (99%)
- ยังไม่มีงานทำ 29,092 คน (1%)
 - ว่างงาน 14,921 คน (0.51%)
 - รอฤดูกาล 14,171 คน (0.49%)

2.1.4

สถานะความยากจน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะความยากจนของประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในปี 2550 พบว่า มีร้อยละของประชากรในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้ต่อคนต่อเดือนต่ำกว่าเส้นความยากจน โดยจังหวัดกาฬสินธุ์ มีสัดส่วนร้อยละของคนจนต่อจำนวนประชากรมากที่สุด คิดเป็น 17.06 รองลงมา ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด คิดเป็น 8.50 จังหวัดขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 7.04 และจังหวัดมหาสารคาม คิดเป็นร้อยละ 6.39

จังหวัด	เส้นความยากจน (รายได้/คน/เดือน) บาท	สัดส่วนร้อยละของคนจนต่อประชากร
กาฬสินธุ์	1,351	17.06
ขอนแก่น	1,344	7.04
มหาสารคาม	1,324	6.39
ร้อยเอ็ด	1,304	8.50

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางจากผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัด พบว่ามีโครงสร้างการผลิตหลักที่สำคัญมาจากสาขา การค้า/การบริการ อุตสาหกรรม และภาคการเกษตร โดยจังหวัดขอนแก่นจะเป็นศูนย์กลางการผลิตในสาขาการค้า/การบริการและสาขาอุตสาหกรรม ส่วนการผลิตภาคการเกษตรจะมีอยู่ในทุกจังหวัด โดยจังหวัดร้อยเอ็ดและขอนแก่นจะเป็นฐานการผลิตข้าว จังหวัดกาฬสินธุ์และขอนแก่นจะเป็นฐานการผลิต อ้อยและมันสำปะหลัง ซึ่งภายใต้โครงสร้างการผลิตดังกล่าว ส่งผลให้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางมีอัตราการขยายตัวในช่วงปี2545-2549 สูงสุดทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมและรายได้ เฉลี่ยต่อคนต่อปีของกลุ่มจังหวัดอยู่ในลำดับต้นของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2

ด้านสังคม

- สุขภาวะความอยู่ดีมีสุข

ผลการวิเคราะห์สภาวะความอยู่ดีมีสุขตามดัชนีวัดความก้าวหน้าของคน (HAI) ของ UNDP ในดัชนี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม และด้านการคมนาคมและการสื่อสารพบว่า สุขภาวะความอยู่ดีมีสุขของประชากรในกลุ่มจังหวัดมีความโดดเด่นด้านชีวิตครอบครัวและชุมชนหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง มีคุณภาพชีวิตครอบครัวและชุมชนอยู่ในเกณฑ์ที่ดีที่สุดสำหรับดัชนีด้านอื่นๆ พบว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

- สุขภาพ

มีสถานบริการด้านสุขภาพทั้งของภาครัฐและเอกชนครอบคลุมและทั่วถึง รวมทั้งยังมีสถานบริการสุขภาพเฉพาะทาง เช่น ศูนย์หัวใจสิริกิติ์ ของโรงพยาบาลศรีนครินทร์ เป็นต้น แต่ประชากรส่วนใหญ่ยังมีอัตราการเจ็บป่วยและมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ ในขณะที่อัตราจำนวนประชากรต่อแพทย์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ส่งผลให้การรักษาลดคุณภาพลง

- ด้านการศึกษา

มีความพร้อมในด้านการศึกษาในทุกระดับตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐาน(อนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) การศึกษาด้านวิชาชีพ การศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมีมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนเปิดดำเนินการหลายแห่งและจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีถึงระดับปริญญาเอก เช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กาฬสินธุ์และร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตอีสาน รวมทั้งยังมีหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับนานาชาติ และมีสถาบันพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานทั้งของภาครัฐและเอกชนที่จะให้บริการด้วย ทำให้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางเป็นกลุ่มจังหวัดที่มีความโดดเด่นด้านการศึกษาสูง

- **แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม**

ผลของการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ที่ผ่านมามีได้ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงสภาพของสังคมรวมทั้ง

แนวโน้มในอนาคต ดังนี้

- แนวโน้มโครงสร้างอายุของประชากรจะมีผู้สูงอายุมากขึ้นเนื่องจากอัตราการตายของวัยกลางคนมีน้อย
- ลักษณะของครอบครัวจะมีแนวโน้มเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น การพึ่งพาลักษณะเครือญาติจะลดน้อยลง
- ผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจและการมีงานทำส่งผลให้อัตราการเกิดของประชากรต่ำลง
- ระบบเทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทในการดำเนินวิถีชีวิตมากขึ้น โดยเฉพาะในสังคมเมือง
- ผู้สูงอายุและเด็กจะถูกทอดทิ้งมากขึ้น โดยเฉพาะในสังคมชนบทสาเหตุเนื่องจากการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรไปสู่ภาคบริการและอุตสาหกรรม

2.3

ปัจจัยแวดล้อม (SWOT Analysis)

(1)

ปัจจัยภายใน

❖ จุดแข็ง

- เป็นฐานการผลิตวัตถุดิบทางการเกษตรที่สำคัญ โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิ อ้อย และมันสำปะหลัง ซึ่งสามารถแปรรูปไปสู่อาหารและพลังงานทดแทนได้
- มีผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรทั้งในด้านของพืชอาหารและพืชพลังงาน
- มีความได้เปรียบด้านที่ตั้ง เนื่องจากตั้งอยู่ตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สามารถเชื่อมโยงกับจังหวัดต่างๆได้ ทำให้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางเป็นศูนย์กลางคมนาคมขนส่งของภาคฯ โดยมีจังหวัดขอนแก่นเป็นศูนย์กลางหลัก นอกจากนี้ลักษณะของที่ตั้งยังเป็นพื้นที่เชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง โดยใช้เส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor) และเชื่อมโยงกับการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Sea Board) ตามเส้นทางถนนมิตรภาพ
- มีความพร้อมด้านสถาบันการศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานและศูนย์บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขที่พร้อมในการให้บริการ และการพัฒนาทรัพยากรทุนมนุษย์
- มีระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการและสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่เอื้อต่อการบริการด้านการค้าและการลงทุน เช่น ระบบโครงข่ายการคมนาคม (Logistic) พลังงานไฟฟ้า
- เป็นพื้นที่ที่มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูงของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- มีแหล่งทรัพยากรน้ำที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ค่อนข้างพอเพียง เช่น เขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น เขื่อนลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ แม่น้ำชี แม่น้ำพอง แม่น้ำยัง เป็นต้น

❖ จุดอ่อน

- ประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าจากแหล่งทรัพยากรน้ำในพื้นที่อยู่ในระดับต่ำ ทำให้มีพื้นที่การเกษตรในเขตชลประทานเพียงร้อยละ 17.6 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด
- ผลผลิตของการผลิตภาคการเกษตรอยู่ในระดับต่ำ และมีปัจจัยเสี่ยงสูงทั้งในด้านปัจจัยพื้นฐานการผลิต และระบบตลาดสินค้าภาคเกษตรที่ขาดเสถียรภาพและมีการผันแปรตามสถานะของเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลง
- ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม และขาดความอุดมสมบูรณ์ โดยสภาพดินส่วนใหญ่จะเป็นดินร่วนปนทรายและเป็นดินเค็ม
- โครงสร้างพื้นฐานที่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมการลงทุนยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะระบบการคมนาคมขนส่ง ซึ่งยังไม่มีประสิทธิภาพ และครอบคลุม
- ระดับการศึกษา และคุณภาพของทักษะฝีมือแรงงานในเกณฑ์ต่ำ

(2)

ปัจจัยภายนอก

❖ โอกาส

- กระแสความต้องการการบริโภคอาหารปลอดภัยอันเนื่องมาจากมีปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพสูง
- ความต้องการความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน ซึ่งเป็นผลมาจากปัญหาภาวะโลกร้อน ทำให้การผลิตอาหารลดลง และการใช้พลังงานเพื่อการพัฒนา โดยไม่คำนึงถึงขีดจำกัด ทำให้แหล่งพลังงานที่มีอยู่ลดน้อยลง และต้องมีการแสวงหาพลังงานทดแทนในรูปแบบของพลังงานต่างๆ
- การเชื่อมโยงการพัฒนาประเทศไทยกับประเทศในอนุภูมิภาคต่างๆ ของโลก ทำให้จำนวนประชากร ซึ่งเป็นตลาดการบริโภคเพิ่มจำนวนขึ้น

- นโยบายการส่งเสริมอุตสาหกรรมพลังงานทดแทน (Ethanol) ของรัฐบาล

❖ ข้อจำกัด

- ภาวะโลกร้อนสร้างปัจจัยเสี่ยงด้านภัยธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อภาคการเกษตร ทำให้ความสามารถในการผลิตลดลง
- ความผันผวนของราคาผลผลิตทางการเกษตร
- งบประมาณของภาครัฐที่จะสนับสนุนการพัฒนากลุ่มจังหวัดมีน้อย

2.4

ปัญหาและความต้องการของประชาชน

- การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการผลิตภาคเกษตร
- การสร้างเสถียรภาพของราคาผลผลิตภาคเกษตรพืชอาหารและพืชพลังงานทดแทนที่เป็นธรรม
- การสนับสนุนจากภาครัฐทั้งในด้านเกษตร อุตสาหกรรม การค้า การลงทุน
- ความเชื่อมโยงของระบบ Logistic และการกระจายสินค้าที่มีประสิทธิภาพและทั่วถึง
- การมีงานทำและมีรายได้

2.5

สถานะปัจจุบันของการพัฒนา

- ระบบการผลิตภาคการเกษตรยังมีลักษณะ More for Less (ทำมากแต่ได้ผลลัพท์น้อย)
- การผลิตภาคการเกษตรมีปัจจัยเสี่ยงสูงอันเนื่องมาจากผลกระทบของปัญหาภาวะโลกร้อนและความผันผวนของระบบเศรษฐกิจ
- ความไม่พร้อมของปัจจัยสนับสนุนต่อการส่งเสริมการลงทุน เช่น ระบบการขนส่งสินค้า (Logistic) ระบบการกระจายสินค้า
- ข้อจำกัดด้านงบประมาณที่จะนำมาใช้ในการพัฒนากลุ่มจังหวัดมีน้อย

2.6 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาในอนาคต

ผลกระทบของการพัฒนาที่ผ่านมาทั้งในส่วนบริบทการพัฒนาในประเทศและบริบทการพัฒนาโลกได้ก่อให้เกิดประเด็นการพัฒนาที่จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ที่สำคัญ มีดังนี้

- กระแสความต้องการบริโภคอาหารปลอดภัย
- สภาวะโลกร้อนที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและการผลิตภาคการเกษตร
- การรณรงค์การอนุรักษ์และป้องกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ความต้องการความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน

2.7 ศักยภาพการพัฒนา

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ปัจจัยสภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งบริบทของการพัฒนาปัจจุบันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาแล้ว จะเห็นได้ว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางมีจุดเด่นอยู่ที่ภาคการค้า/บริการ ภาคอุตสาหกรรม การคมนาคม โดยมีจังหวัดขอนแก่นเป็นศูนย์กลาง และภาคการเกษตรพืชอาหารและพืชพลังงาน ซึ่งได้แก่ ข้าว อ้อย และมันสำปะหลัง โดยมีจังหวัดร้อยเอ็ดเป็นฐานการผลิตข้าว โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิ จังหวัดขอนแก่นเป็นฐานการผลิตอ้อย และจังหวัดกาฬสินธุ์เป็นฐานการผลิตมันสำปะหลัง ซึ่งผลผลิตสินค้าภาคเกษตรดังกล่าว เป็นผลผลิตหลักของกลุ่มจังหวัด นอกจากนี้ยังมีการประกอบการและการลงทุนในการแปรรูปสินค้าเกษตรดังกล่าวของภาคเอกชนที่พร้อมจะทำการแปรรูปและส่งออกไปยังภายในและภายนอกประเทศได้โดยอาศัยระบบการขนส่ง (Logistic) ผ่านทางรถไฟและทางรถยนต์ โดยเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก – ตะวันตก (East-West Economic Corridor) ไปยังประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

และเส้นทางถนนมิตรภาพเพื่อส่งออกสินค้าไปยังพื้นที่ (Eastern Sea Board) สำหรับในส่วนของภาคทำการเกษตรพบว่า ส่วนใหญ่เป็นการทำการเกษตรเขตน้ำฝน มีพื้นที่ในเขตชลประทานน้อยเพียงร้อยละ 17 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด นอกจากนี้ยังมีปัจจัยเสี่ยงด้านเสถียรภาพของราคาอันเนื่องมาจากความผันผวนของภาวะเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งปัญหาการลดลงของแรงงานภาคการเกษตร ซึ่งเป็นผลมาจากการเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ภาคการผลิตสาขาอื่นๆ ประกอบกับบริบทการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาในอนาคตที่มีแนวโน้มความต้องการบริโภคอาหารปลอดภัย ความต้องการความมั่นคงด้านอาหารและพลังงานที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางมีศักยภาพในการพัฒนาที่สำคัญๆ ดังนี้

- 1) การพัฒนาด้านอุตสาหกรรม การค้าและการบริการ โดยมีจังหวัดขอนแก่นเป็นฐานการพัฒนาเนื่องจากมีความได้เปรียบด้านที่ตั้ง ระบบคมนาคม และมีฐานการผลิตที่เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว
- 2) การพัฒนาด้านการผลิตภาคเกษตร โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิและพืชพลังงานทดแทน ได้แก่ อ้อย และมันสำปะหลัง ซึ่งเป็นผลผลิตหลักที่สามารถตอบสนองต่อบริบทการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาในอนาคต
- 3) การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมพลังงานทดแทน โดยเฉพาะการผลิต Ethanol เนื่องจากมีความพร้อมทั้งในด้านวัตถุดิบ โดยเฉพาะอ้อยและมันสำปะหลัง รวมทั้งมีผู้ประกอบการลงทุนอยู่ในพื้นที่
- 4) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งในส่วนของการศึกษาและการพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยสถาบันการศึกษา ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนในทุกระดับ การพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานทั้งของภาครัฐและเอกชน
- 5) การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวยุคก่อนประวัติศาสตร์

3.

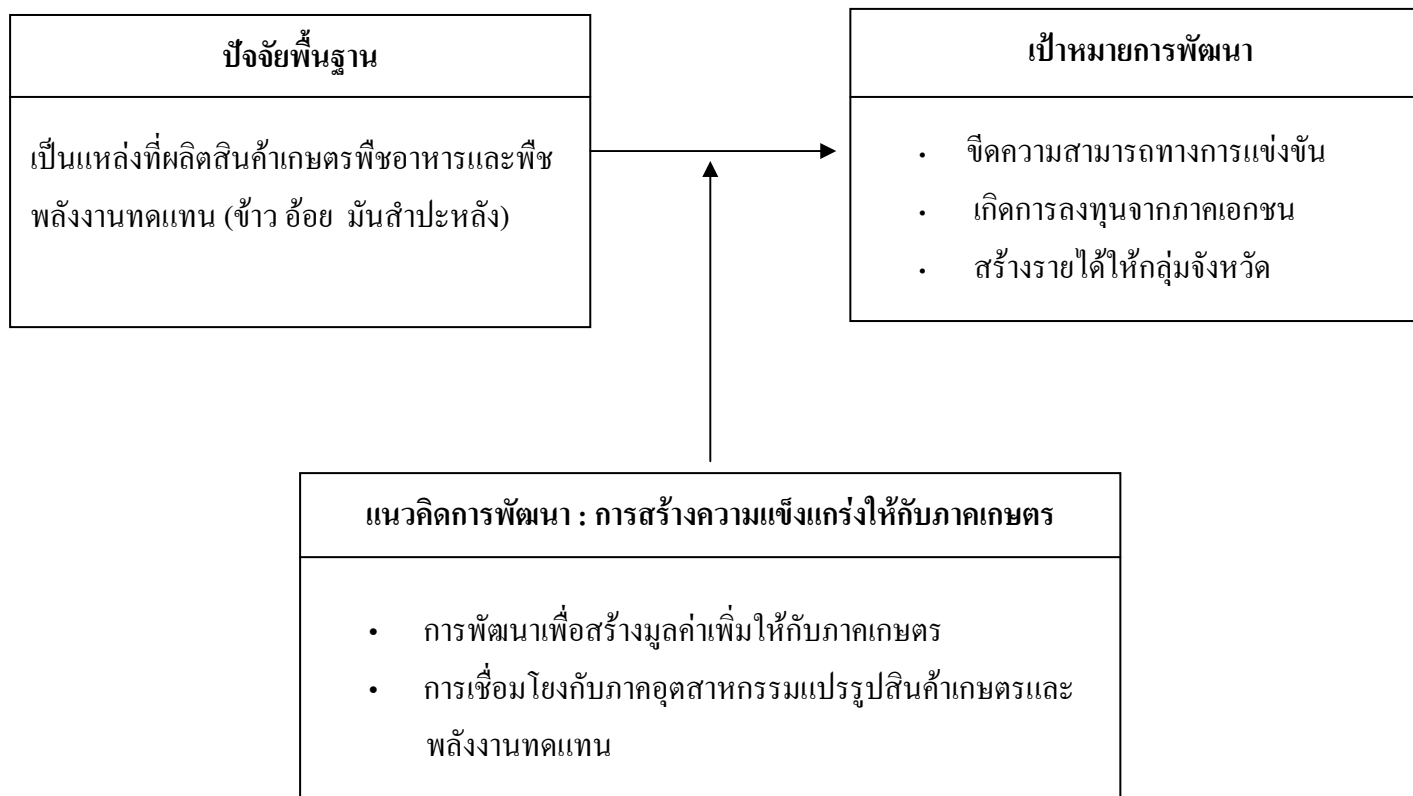
ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

3.1

แนวคิดการพัฒนา

จากการศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพและปัจจัยแวดล้อม รวมทั้งปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ สภาวะการพัฒนาปัจจุบันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัด (ก.บ.จ.) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2552 ได้เห็นชอบกำหนดเป้าหมายและแนวคิดของการพัฒนากลุ่มจังหวัด โดย “จะใช้จุดแข็งจากการเป็นพื้นที่ที่เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ (ข้าว อ้อย และมันสำปะหลัง) เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันและนำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดการลงทุนจากภาคเอกชน และสร้างรายได้ให้กลุ่มจังหวัดด้วยการสร้างความแข็งแกร่งให้กับภาคเกษตรโดยการพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคเกษตรและการเชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรม แปรรูปสินค้าเกษตรและพลังงานทดแทน”

กรอบแนวคิดการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

3.2

ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

(1)

วิสัยทัศน์

“เป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมแปรรูปพืชอาหาร และพลังงานทดแทน”

(2)

เป้าหมาย

(2.1) สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการเกษตร

(2.2) เพิ่มการลงทุนของภาคเอกชนในอุตสาหกรรมการเกษตร

(3)

ตัวชี้วัด

(3.1) ร้อยละของรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีที่เพิ่มขึ้น

(3.2) ร้อยละของผู้ลงทุนที่เพิ่มขึ้น

(4)

ประเด็นยุทธศาสตร์

ประกอบด้วย 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

(4.1) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนามาตรฐานและประสิทธิภาพการผลิต โดยให้ความสำคัญในประเด็นดังนี้

- สร้างความเข้มแข็งให้กับภาคเกษตร โดยการพัฒนากระบวนการและปัจจัยสนับสนุนการผลิต

ได้แก่ การบริหารจัดการระบบน้ำเพื่อการเกษตร การพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ การพัฒนาและปรับปรุงดิน รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการผลิตและการพัฒนาความรู้ความสามารถของเกษตรกร

- การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคเกษตรทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพและราคา
- การสร้างความสมดุลของการผลิตภาคเกษตร โดยให้ความสำคัญกับขนาดของพื้นที่ใน

การปลูกและปริมาณผลผลิต

(4.2) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้างความพร้อมในการส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรมแปรรูป

โดยการพัฒนาความพร้อมของพื้นที่ให้เป็นพื้นที่ที่น่าลงทุนของภาคเอกชนด้วยการพัฒนาความพร้อมของพื้นที่ (Place) เช่น ระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น การพัฒนาความพร้อมด้านวัตถุดิบในการลงทุน (Productivity) และการพัฒนาคนกำลังแรงงาน (People)

(4.3) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการพัฒนากลุ่มจังหวัด โดยการเพิ่ม

ประสิทธิภาพของสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด (OSM) การเพิ่มประสิทธิภาพของระบบงาน เช่น ระบบข้อมูลสารสนเทศ ระบบเทคโนโลยี และการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร

5.

กลยุทธ์การพัฒนา

❖ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนามาตรฐานและประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตร

● เป้าประสงค์

- เพิ่มประสิทธิภาพระบบการผลิตภาคเกษตร
- สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตด้านการเกษตร
- สร้างความสมดุลระหว่างการผลิตพืชอาหารและพืชพลังงานทดแทน

● กลยุทธ์

- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการผลิตด้านการเกษตร โดยการพัฒนาและบริหารจัดการ

นํ้าภาคการเกษตร การวิจัย พัฒนาและส่งเสริมการปรับปรุงและใช้พันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง การพัฒนาเทคโนโลยี การผลิต การปรับปรุงคุณภาพดิน และการพัฒนาความรู้ความสามารถของเกษตรกรในการผลิต

- การพัฒนามาตรฐานการผลิตด้านการเกษตร โดยส่งเสริมการทำเกษตรด้วยระบบที่ดี

และเหมาะสม (GAP) รวมทั้งให้มีระบบการรับรองคุณภาพ

- การกำหนดเขตพื้นที่เพื่อส่งเสริมการผลิตด้านการเกษตร โดยนํ้าเอาระบบ Zoning มาดำเนินการ

❖ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้างความพร้อมในการส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร

● เป้าประสงค์

พัฒนาพื้นที่กลุ่มจังหวัดให้เป็นพื้นที่ที่น่าลงทุนด้านอุตสาหกรรม

● กลยุทธ์

- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการส่งเสริมการลงทุน โดยพัฒนาระบบ

Logistic ให้เชื่อมโยงกับระบบการคมนาคมเส้นทางหลักทั้งทางรถไฟ และรถยนต์ เช่น ถนนระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก – ตะวันตก (East-West Economic Corridor) และถนนมิตรภาพ รวมทั้งพัฒนาระบบการกระจายสินค้าภาคเกษตร เช่น ตลาดกลางสินค้า/ ไซโล เป็นต้น

- พัฒนาทักษะฝีมือแรงงานที่จำเป็นต่อการส่งเสริมการลงทุน โดยพัฒนาศักยภาพ

ของแรงงาน การสร้างผู้ประกอบการใหม่ รวมทั้งการสร้างขีดความสามารถการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการเดิม

- การพัฒนาเพื่อสร้างความพร้อมด้านวัตถุดิบที่จำเป็นต่อภาคอุตสาหกรรม โดยการ

พัฒนาการผลิตวัตถุดิบให้มีความพร้อมทั้งในด้านคุณภาพ และปริมาณ การแปรรูปวัตถุดิบเพื่อสนับสนุนต่อภาคอุตสาหกรรม

❖ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการการพัฒนา กลุ่มจังหวัด

● เป้าประสงค์

เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเชิงบูรณาการของกลุ่มจังหวัด

● กลยุทธ์

- พัฒนาสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด (OSM)
- พัฒนาระบบสนับสนุนการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
- พัฒนาสมรรถนะบุคลากรในการทำงานแบบบูรณาการ

6. โครงการพัฒนาที่สำคัญ

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการสำคัญ	หน่วยงานหลัก
<p>ยุทธศาสตร์ที่ 1</p> <p>การพัฒนามาตรฐาน และประสิทธิภาพ การผลิตด้านการเกษตร</p>	<p>1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การผลิตด้านการเกษตร</p> <p>2) การพัฒนามาตรฐานการผลิต การเกษตร</p> <p>3) การกำหนดเขตพื้นที่ เพื่อ ส่งเสริมการผลิตด้านการเกษตร</p>	<p>1) โครงการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากกลุ่มน้ำเพื่อการเกษตร โดยขยายเขตพื้นที่ชลประทาน</p> <p>2) โครงการวิจัยและพัฒนาพันธุ์</p> <p>3) โครงการธนาคารเมล็ดพันธุ์ดี</p> <p>4) โครงการจัดการทรัพยากรดิน เพื่อเพิ่มผลผลิต</p> <p>5) โครงการเสวนาและเรียนรู้เทคโนโลยี เพื่อเพิ่มผลผลิตการผลิต</p> <p>6) โครงการส่งเสริมการวิจัยคิดค้นนวัตกรรมเทคโนโลยีการผลิต จากภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>7) โครงการส่งเสริมการผลิตภาคเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP)</p> <p>8) โครงการศึกษา เพื่อกำหนดเขตการใช้พื้นที่เพื่อการผลิต ภาค เกษตร</p>	<p>กรมชลประทาน</p> <p>กรมวิชาการเกษตร</p> <p>กรมวิชาการเกษตร</p> <p>กรมพัฒนาที่ดิน</p> <p>กลุ่มจังหวัด</p> <p>กลุ่มจังหวัด</p> <p>- กรมส่งเสริมการเกษตร</p> <p>- กรมวิชาการเกษตร</p>

6. โครงการพัฒนาที่สำคัญ

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการสำคัญ	หน่วยงานหลัก
<p>ยุทธศาสตร์ที่ 2</p> <p>การเสริมสร้างความพร้อมในการส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร</p>	<p>1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการส่งเสริมการลงทุน</p> <p>2) พัฒนาฝีมือแรงงานที่จำเป็นต่อการส่งเสริมการลงทุน</p> <p>3) พัฒนาเพื่อความพร้อมด้านวัตถุดิบที่จำเป็นต่อภาคอุตสาหกรรม</p>	<p>1) โครงการพัฒนาโครงข่ายระบบ Logistic คู่เส้นทางระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก</p> <p>2) โครงการพัฒนาทักษะและยกระดับฝีมือแรงงาน</p> <p>3) โครงการส่งเสริมการวิจัยแปรรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมการลงทุน</p>	<p>กรมทางหลวง</p> <p>กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน</p> <p>กลุ่มจังหวัด</p>
<p>ยุทธศาสตร์ที่ 3</p> <p>การพัฒนาระบบบริหารจัดการพัฒนากลุ่มจังหวัด</p>	<p>1) พัฒนาสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด</p> <p>2) พัฒนาระบบสนับสนุนการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในการทำงานแบบบูรณาการ</p>	<p>1)โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานเพื่อการพัฒนากลุ่มจังหวัด</p>	<p>กลุ่มจังหวัด</p>

แบบฟอร์มการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด พ.ศ.2554 -2556

วิสัยทัศน์ : ศูนย์กลางอุตสาหกรรมแปรรูปพืชอาหารและพลังงานทดแทน

- ประเด็นยุทธศาสตร์**
- 1) การพัฒนามาตรฐานและประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตร
 - 2) การเสริมสร้างความพร้อมในการส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร
 - 3) การพัฒนาระบบบริหารจัดการการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
			2554	2555	2556	2553-2556
1) สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการเกษตร	1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการผลิตด้านการเกษตร 2) พัฒนามาตรฐานการผลิตด้านการเกษตร 3) กำหนดเขตพื้นที่ส่งเสริมการผลิตด้านการเกษตร	ร้อยละของรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีที่เพิ่มขึ้นจากฐานปี 2552	2	2.5	3	7.5
2) เพิ่มการลงทุนของภาคเอกชนในอุตสาหกรรมเกษตร	1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการลงทุน 2) พัฒนาฝีมือแรงงานที่จำเป็นต่อการลงทุน 3) พัฒนาความพร้อมด้านวัตถุดิบที่จำเป็นต่อการลงทุน	จำนวนผู้ลงทุนที่เพิ่มขึ้นต่อปี	5 ราย	10 ราย	15 ราย	20 ราย

บัญชีรายการชุดโครงการ				งบประมาณดำเนินการ			หน่วยงานดำเนินการ
ที่	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	ผลผลิต	2554	2555	2556	
1	โครงการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากกลุ่มน้ำเพื่อการเกษตรโดยขยายเขตพื้นที่ชลประทาน	1	1	320,000,000	320,000,000	320,000,000	กรมชลประทาน/กลุ่มจังหวัด
2	โครงการพัฒนาโครงข่ายถนน (Logistic) เส้นทางระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก - ตะวันตก (East-West Economic Corridor)	2	1	550,000,000	410,000,000	-	กรมทางหลวง
3	โครงการวิจัยและเผยแพร่การแปรรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนการลงทุน	1	1	4,000,000	4,000,000	4,000,000	มหาวิทยาลัยในกลุ่มจังหวัด
4	โครงการจัดการทรัพยากรดินเพื่อเพิ่มผลผลิต	1	1	15,000,000	15,000,000	15,000,000	กรมพัฒนาที่ดิน/จังหวัด
5	โครงการวิจัย พัฒนา และการสำรวจเมล็ดพันธุ์ดี (พันธุ์ข้าวหอมมะลิ อ้อย และมันสำปะหลัง)	2	1	60,000,000	60,000,000	60,000,000	กรมวิชาการเกษตร/กรมข้าว
6	โครงการส่งเสริมการผลิตภาคการเกษตรด้วยระบบที่ดีและเหมาะสม (GAP)	2	1	5,000,000	5,000,000	5,000,000	กรมส่งเสริมการเกษตร
7	โครงการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน	2	1	2,000,000	2,000,000	2,000,000	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
8	โครงการศึกษาและกำหนดเขตการใช้พื้นที่เพื่อการผลิตภาคเกษตร	2	1	3,000,000	3,000,000	3,000,000	กรมส่งเสริมการเกษตร/ กรมพัฒนาที่ดิน

บัญชีรายการชุดโครงการ				งบประมาณดำเนินการ			หน่วยงานดำเนินการ
ที่	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	ผลผลิต	2554	2555	2556	
8	โครงการศึกษาและกำหนดเขตการใช้พื้นที่เพื่อการผลิตภาคเกษตร	2	1	3,000,000	3,000,000	3,000,000	กรมส่งเสริมการเกษตร/ กรมพัฒนาที่ดิน
9	โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตจากภูมิปัญญาของท้องถิ่น	1	1	2,500,000	2,500,000	2,500,000	กรมพัฒนาที่ดิน/จังหวัด/กลุ่มจังหวัด
10	โครงการเสวนาและเรียนรู้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิต	1	1	3,000,000	3,000,000	3,000,000	กรมส่งเสริมการเกษตร/ กรมวิชาการเกษตร/กรมข้าว